

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت
دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شایستگی

پخل بافی

گروه شغلی

صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شایستگی

۷	۳	۱	۷	۲	۰	۷	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی		نسخه	

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۸/۱۰/۲۵

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد : دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی : ۷۳۱۷۲۰۷۵۰۰۰۰۰۱۱

اعضاء کارگروه برنامه‌ریزی درسی : صنایع دستی (بافت)					
ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل و سمت	سابقه کار
۱	فهیمة بخشی پور	دیپلم	علوم تجربی	مدیر شرکت تعاونی هنرسرا	۴سال
۲	مرضیه اولیایی	کارشناسی ارشد	باستان شناسی	حسابدار	۶سال
۳	زهره اسد پور	کارشناسی	صنایع دستی	کارشناس حمایت از تولید	۱۰سال
۴	منا منتظری هدشی	کارشناسی ارشد	مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی	دبیر کارگروه برنامه ریزی درسی صنایع دستی (بافت)	۱۳سال
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس: دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی
تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
دورنگار ۶۶۵۸۳۶۵۸
تلفن ۶۶۵۸۳۶۲۸
آدرس الکترونیکی : rpe@irantvto.ir

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه‌ای نیز گفته می‌شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه‌ای از وظایف و توانمندی‌های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می‌رود اطلاق می‌شود.

شرح شغل :

بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می‌آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی‌گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع‌آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود.

صلاحیت حرفه‌ای مربیان :

حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می‌تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش :

مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیر فنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی:	
پخل بافی	
شرح استاندارد آموزش شایستگی :	
<p>پخل بافی یکی از شایستگی های مربوط به حوزه صنایع دستی (بافت) است که شامل کارهای آماده سازی ابزار و مواد پخل بافی، رنگ کردن ساقه گندم، بافت ظروف دایره، مربع و بیضی ، بافت و اضافه کردن ملحقات و انجام تزئینات ظروف پخل بافی می باشد. در ضمن این شایستگی با مشاغل حصیرباف و معرق کار ساقه گندم در ارتباط است.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
<p>حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره اول متوسطه (پایان دوره راهنمایی) حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمی و ذهنی مهارت های پیش نیاز : ندارد</p>	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۷۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۵ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۵۵ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی : ۲۵%	
- عملی : ۶۵%	
- اخلاق حرفه ای : ۱۰%	
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
- فوق دیپلم صنایع دستی با ۲ سال سابقه کار مرتبط	
- دیپلم با ۴ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی):

پخل بافی یکی از صنایع دستی استان خراسان جنوبی است که با استفاده از ساقه های گندم محصولاتی از قبیل :
انواع سبد , گلدان , شکلات خوری , سبد نان و محصولات دیگر بافته می شود.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (اصطلاحات مشابه جهانی):

Wheat straw weaving

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد:

- حصیر باف

- کیوباف

- ترکه باف (مرواربا، ارغوان باف و ....)

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار:

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

- کارها

ساعت آموزش			عناوین	ردیف
جمع	عملی	نظری		
۳	۲	۱	آماده سازی ابزار و مواد پخل بافی	۱
۳	۲	۱	رنگ کردن ساقه گندم	۲
۳۵	۳۰	۵	بافت ظروف دایره، مربع و بیضی	۳
۱۱	۸	۳	بافت و اضافه کردن ملحقات	۴
۱۸	۱۳	۵	انجام تزئینات ظروف پخل بافی	۵
۷۰	۵۵	۱۵	جمع ساعات	

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی ابزار و مواد پخل بافی
	جمع	عملی	نظری	
	۳	۲	۱	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
داس نخ ظرف آب روپوش ساقه گندم				دانش :
				- انواع ساقه گندم
				- انواع ابزار مورد استفاده در پخل بافی
				- نحوه جمع آوری ساقه گندم
				- نحوه خیس کردن ساقه گندم
				مهارت :
				- جمع آوری ساقه گندم
				- خیس کردن ساقه گندم
				- استفاده صحیح از ساقه گندم
				- استفاده از ابزار مورد استفاده در پخل بافی
				نگرش :
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
			- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار	
			- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار	
			- استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش)	
			توجهات زیست محیطی :	
			- دفع صحیح پسماند	

	زمان آموزش			عنوان : رنگ کردن ساقه گندم
	جمع	عملی	نظری	
	۳	۲	۱	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
رنگ ظرف نمک پارچه روپوش ساقه گندم				دانش :
				- نحوه انتخاب رنگ مناسب با رنگ ساقه گندم
				- نحوه آماده سازی ساقه گندم جهت رنگ
				- نحوه آماده سازی محلول رنگی
				- نحوه رنگ کردن ساقه ها
				- نحوه آبکشی و خشک کردن ساقه ها
				مهارت :
				- انتخاب رنگ مناسب بارنگ ساقه گندم
				- خیس کردن ساقه ها در محلول آب نمک
				- تعیین میزان رنگ و نمک محلول در آب
				- قرار دادن ساقه ها در محلول رنگی
				- آبکشی و خشک کردن ساقه ها
				نگرش :
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
			ایمنی و بهداشت :	
			- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار	
			- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار	
			- استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش)	
			توجهات زیست محیطی :	
			- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن	

	زمان آموزش			عنوان : بافت ظروف دایره، مربع، بیضی
	جمع	عملی	نظری	
	۳۵	۳۰	۵	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
قیچی درفش پارچه ساقه گندم روپوش				دانش :
				- نحوه بافت کف ظروف دایره ای شکل
				-نحوه بافت کف ظروف مربع شکل
				-نحوه بافت کف ظروف بیضی شکل
				-نحوه بافت دیواره
				-نحوه پایان بافت ظروف
				مهارت :
				- بافت کف ظروف دایره ای شکل
				- بافت کف ظروف مربع شکل
				- بافت کف ظروف بیضی شکل
				- بافت دیواره
				- تکمیل بافت ظروف
				نگرش :
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
			ایمنی و بهداشت :	
			- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار	
			-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار	
			-استفاده از وسایل حفاظت فردی(روپوش)	
			توجهات زیست محیطی :	
			- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن	

	زمان آموزش			عنوان : بافت و اضافه کردن ملحقات
	جمع	عملی	نظری	
	۱۱	۸	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
ساقه گندم				دانش :
قیچی				- نحوه بافت ظروف به شکل مسطح
درفش				- نحوه بافت ظروف به شکل گنبدی
پارچه				- نحوه بافت دسته ظرف
سیم مفتول				مهارت :
روپوش				- بافت ظروف به شکل مسطح
				- بافت ظروف به شکل گنبدی
				- بافت دسته ظرف
				نگرش :
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار
				- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار
				- استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش)
				توجهات زیست محیطی :
				- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن

	زمان آموزش			عنوان : انجام تزئینات ظروف پخل بافی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸	۱۳	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
روبان				دانش :
سنگ های تزئینی (مروارید)				_انواع وسایل تزئینی
رنگ				_نحوه تزئین ظروف
ظرف				-نحوه بافت برجسته روی ظروف
چسب				مهارت :
قیچی				-استفاده از وسایل تزئینی
روپوش				- تزئین ظروف پخل بافی
				- بافت برجسته روی ظروف
				نگرش :
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار
				- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار
				_ استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش)
				توجهات زیست محیطی :
				-تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن
				-

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	رایانه	با تمام متعلقات	۱ دستگاه	
۲	تخته وایت برد	۷۰*۱۰۰Cm	۱ عدد	
۳	کپسول آتش نشانی	پودر خشک ۶ کیلویی	۱ دستگاه	
۴	جعبه کمکهای اولیه	سری کامل تجهیزات	۱ جعبه	
۵	میز رایانه	متناسب با رایانه	۱ عدد	
۶	ظرف آب	ابعاد ۵۰*۵۰	۱ عدد	
۷	میزمربی	چوبی یا فلزی	۱ عدد	
۸	صندلی مربی	چرمی (چرخ دارو گردان)	۱ عدد	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ساقه گندم	طول حداقل ۳۰ سانت	۱۵ کیلو	
۲	روبان	در طرح و رنگهای مختلف	از هر کدام ۱۵ متر	
۳	مروارید	درشت و ریز	از هر کدام ۱۵۰ گرم	
۴	پارچه	در رنگهای مختلف	از کدام ۱ متر	
۵	نخ کاموا	در رنگ های مختلف	از هر کدام ۱۵ متر	
۶	دستکش	یکبار مصرف	۱۵ جفت	
۷	روپوش	نخی	۱ دست	
۸	مواد شوینده	مایع	۱ لیتر	
۹	سوزن	بزرگ	۱۵ عدد	
۱۰	تخته پاک کن	وایت برد	۱ عدد	
۱۱	ماژیک	وایت برد	۲ عدد	
۱۲	چسب	قطره ای	۱ عدد	
۱۳	پارچه	نخی ۵۰*۵۰cm	۱۵ قطعه	
۱۴	مفتول	آهنی	۷ و نیم متر	
۱۵	نمک	طعام	۱۰۰ گرم	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	متر	پارچه ای	۱۵ عدد	
۲	قیچی	کوچک	۱۵ عدد	
۳	درفش	معمولی	۱۵ عدد	
۴	داس	کوچک	۱۵ عدد	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.